

ΠΟΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑ ΔΙΑΚΟΝΟΥΜΕ.

Κωνσταντῖνος Γανωτής.

Σᾶς βλέπω καὶ θυμοῦμαι τὴν καριέρα μου ὡς δασκάλου. Συγκινοῦμαι, ἀλλὰ νιώθω κι ἓνα ῥῖγος, μιὰ ἐνοχὴ, γιατί ἡ θητεία μου δὲν ἀπέτρεψε αὐτὴν τὴν κατάληξη τῆς ζωῆς σ'αὐτὸ τὸ δαιμονικὸ πρόσωπο, ποὺ δείχνει ἡ σημερινὴ κοινωνία.

Θυμοῦμαι μὲ πόση συγκίνηση, ἀθῶα συγκίνηση, πρωτοομολόγησα στὸν ἑαυτό μου ὅτι θέλω νὰ γίνω δάσκαλος. Ἦταν ὅταν διαπίστωσα τὴν ἀνεπάρκεια τῶν δασκάλων μου καὶ κατάλαβα πῶς δὲν θὰ μπορούσα νὰ διορθώσω κανέναν. Εἶπα τότε : θὰ γίνω δάσκαλος χωρὶς αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα. Κι ἔγινε ἀλλὰ ὄχι ὅπως εἶχα ὀνειρευτεῖ. Τώρα μένει ἡ μετάνοια. Γιατὶ νὰ μετανοήσω ;

Γιὰ τὸ ὅτι δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω τὰ μάτια τῶν μαθητῶν μου στὸν θαυμασμό. Βλέπω τώρα τοὺς νεαροὺς νὰ μὴν θαυμάζουν τίποτα, σὰν νὰ εἶναι ἡ ζωὴ ἓνα φτηνὸ διαβασμένο βιβλίο. Γιατὶ νὰ πέσει ὁ θαυμασμὸς ἀπ'τὰ μάτια καὶ τίς ψυχὲς τῶν παιδιῶν , ποὺ γεννήθηκαν μέσα στὸ θαῦμα τῆς ἀγάπης καὶ στὸ θαυμασμό ;

Ἄκόμα μετανοῶ, γιατί ἄφησα νὰ περάσουν καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν στὶς καρδιὲς τῶν παιδιῶν ἄλλες φτηνές, ἔνοχες ἐπιθυμίες, ποὺ φέρνουν τελικὰ ἀπογοήτευση μὲ τὸ γρήγορο τέλος τους καὶ τὴν ἄνοστη γεύση τους. Ἄφησα τὰ παιδιά ἀνυπεράσπιστα στὴν προπαγάνδα, ποὺ λέει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι κακός, ἡ πλάση εἶναι ἄσχημη, οἱ ψυχὲς εἶναι μαρμαρωμένες καὶ ὅλα αὐτὰ χρειάζονται βοήθεια ἀπ'ἔξω, μηχανισμοὺς ἀναισθητοποίησης, γιὰ νὰ τ'ἀντέξει κανεὶς. Ὁλος ὁ πολιτισμὸς κατέληξε σὲ ἓνα τεράστιο καὶ λεπτομερὲς ἀναισθητικὸ-ναρκωτικὸ, γιὰ νὰ ἀντέξει κανεὶς τὴν ἄνοστη

γεύση τῆς ζωῆς. Ὁ χρόνος τρέχει ἀνελέητα καὶ ἀφανίζει τὰ πάντα, ὁ χάρος χάσκει τὸ στόμα του καὶ καταπίνει τὰ πάντα, κακὰ καὶ καλὰ, καὶ δὲν ἀφίνει νὰ ξεχωρίσει κανεὶς τί ἀξίζει στὴ ζωὴ αὐτή. Ἀκόμα καὶ ἡ ἐλευθερία μὲ ὄλη τὴ θεϊκὴ τῆς ἀξιοπρέπεια, μόλις τὴν διασώσουμε καὶ τὴν ξαναβροῦμε μὲ τόσες θυσίες, ξεπορτίζει ἀπ' τὰ φυλακισμένα μνήματα καὶ κατεβαίνει καὶ ξημεροβραδιάζεται στὰ ὑποπτα μπαράκια τῆς μοντέρνας ψυχαγωγίας.

Ὁ πειρασμὸς ψιθυρίζει στὶς ψυχὲς τῶν νέων μας : Κι αὐτοὶ ποὺ κάνουν τὸ κακὸ ἐλεύθερα τὸ διάλεξαν. Ἄρα καὶ στὸ κακὸ ἔχει νὰ κάνει ἡ ἐλευθερία κι ἀπὸ πάνω δίνει καὶ τόσες ἡδονές. Ἔτσι κι αὐτοὶ οἱ ἀχαρακτήριστοι ποὺ φώλιασαν μέσα στὰ ἄντρα τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τῆς πατρίδας μας λυμαίνονται τὴν ἀθωότητα τῶν παιδιῶν μας-ὄση ἔμεινε-μὲ τὴν ἔπαρση ὅτι τὸ κάνουν ἐλεύθερα καὶ βρίσκουν ἐλεύθερη ἀνταπόκριση ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντελεστὲς τῆς παιδείας μας.

Μετανοῶ ἀκόμα γιατί ἔπαιξα συνένοχα στὸ παιχνίδι τῆς ψυχολογίας ποὺ ἔπεισε τὸν κόσμο ὅτι ὑπάρχουν μόνο τὰ γλυκὰ καὶ τὰ πικρὰ καὶ συσκότισε τὸ νόστιμο, ἔτσι ὥστε νὰ μὴν κατανοοῦν τὰ παιδιὰ μας τὸν Ὀδυσσέα, γιατί ξέφυγε ἀπὸ τὰ βρόχια τῆς “θεᾶς” Καλυψῶς μ' ὅλα τὰ κάλλη τῆς καὶ πέρασε “ τῶν παθῶν του τὸν τάραχον ”, γιὰ νὰ φτάσει στὴ φτωχὴ του Ἰθάκη καὶ στὴν “ ἀκιδνοτέρη”, Πηνελόπη του, ποὺ δὲν συγκρινόταν μὲ τῆς Καλυψῶς τὰ κάλλη, ἀλλὰ εἶχε μόνο τὴ χάρη ὅτι ἦταν ἡ Πηνελόπη ἢ “ κουριδίη ἄλοχος ” τοῦ μάρτυρος τοῦ νόστου.

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς μᾶς προειδοποίησε ὅτι “ τὸ κακὸ θὰ μᾶς ἔρθει ἀπὸ τοὺς σπουδαγμένους ”. Κι αὐτὸ γίνεται τώρα. Ἀπὸ τότε ποὺ ἡ παιδεία τοῦ Διαφωτισμοῦ πέτυχε νὰ μᾶς πείσει ὅτι τὰ πράγματα τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀκριβῶς ὅπως στὰ ζῶα, ὁ κάθε “ Ὀδυσσέας ” ἀρκεῖται καὶ προτιμᾷ μιὰ “ νεράϊδα ” κι ἀφίνει τὴ γυναῖκά του καὶ τὰ παιδιὰ του ὀρφανὰ μὲ ἐλαφριά συνείδηση, καυχώμενος μάλιστα ὅτι ἔφυγε ἀπ' τὴ δυσλεία τῆς ἀρετῆς πρὸς τὴν ἐλευθερία τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς. Βέβαια δὲν μπορεῖ εὐκόλα νὰ ἐξηγήσει γιατί ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς ἡρεμιστικὰ χάπια, χωρὶς θορυβώδεις διασκεδάσεις, γιὰ νὰ ξεχαστεῖ τί νὰ ξεχάσει δηλαδή ; μὰ φυσικὰ τὴν Ἰθάκη, τὸν ἀπολεσθέντα Παράδεισο.

Κι ἐμεῖς, ἀδερφοί μου, διακονοῦμε αὐτὴν τὴν παιδεία τούτη τὴν ὥρα ὄχι μόνο ὡς συνένοχοι τῶν γονιῶν, ποὺ ἀπ' τὰ σπλάχνα τους γέννησαν αὐτὰ τὰ παιδιὰ, ἀλλὰ καὶ ὡς κύριοι ἔνοχοι, γιατί καὶ οἱ γονεῖς αὐτοὶ, ποὺ ἄφησαν τὰ παιδιὰ τους στὰ δόντια τῶν λύκων, κι αὐτοὶ ἦταν μαθητές μας, γιατί ὁ δάσκαλος κατὰ τὴν παράδοσή μας δὲν εἶναι μόνο παιδοδάσκαλος

ἀλλὰ καὶ δάσκαλος τῆς κοινότητος. Θὰ θυμοῦνται οἱ παλαιότεροι ὅτι δάσκαλος τότε ἦταν ὁ παπὰς τῆς κοινότητος καὶ τοὺς παπάδες τοὺς προσφωνούσαμε “ δάσκαλε ”.

Τώρα ἡ νέα παιδεία καὶ ὁ συνδικαλισμὸς ἔκανε τοὺς δασκάλους χωρὶς ὑπόληψη κι ἀπὸ τὸ κράτος καὶ ἀπὸ τὴν κοινωνία. Ἀκόμα καὶ νεότεροι ἀνάμεσά μας θὰ θυμοῦνται ὅτι αὐτὰ τὰ ἅγια παλληκάρια, ποὺ τούτη τὴν ὥρα μέσα στὰ φυλακισμένα μνήματα γονιμοποιοῦν τὴν ἀγιοτόκο γῆ τῆς Κύπρου καὶ τὶς ψυχές μας, αὐτὰ εἶχαν δασκάλους, ποὺ δὲν ξεχώριζαν ἀπὸ τοὺς παπάδες, καὶ παπάδες ποὺ ἦταν δάσκαλοι. Ἀναφέρω μόνο σὰν παράδειγμα τὸν Γεώργιο Μουρούζη, ποὺ κατοικοῦσε στὴν ὁδὸ Ὀνασαγόρου ὅταν τὸν γνώρισα. Ὅταν δίδασκε στὴν Γιαλοῦσα, ἔφτασε ἐκεῖ ἐγκύκλιος τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Παιδείας-ὄργανου τῆς ἀποικιοκρατίας-ποὺ παράγγελλε στοὺς ἐκπαιδευτικούς νὰ διδάσκουν τὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος “ὄχι μετ’ ἐμφάσεως”. Κάτι σᾶς θυμίζει, λέω, αὐτὸ τὸ “ ὄχι μετ’ ἐμφάσεως ”!

Κι ὅταν μετὰ λίγους μῆνες ἦρθεν ἐπιθεωρητὴς στὸ σχολεῖο καὶ τὸν παρακολούθησε νὰ διδάσκει ἱστορία, τοῦ ἔκανε παρατήρηση ὅτι παρεσύρθη καὶ ἐδίδαξεν ἀτυχῶς τὴν ἱστορία, ὄχι ἄνευ ἐμφάσεως. Καὶ ἀπάντησεν ὁ Ἑλληνοδάσκαλος : “Ὅχι κύριε (σέρ), δὲν παρεσύρθην · τὸναντίον λαμβάνομεν ἰδιαιτέραν μέριμναν δι’ αὐτό, δηλαδὴ νὰ διδάσκομεν μετ’ ἐμφάσεως. Κι ὁ ἐπιθεωρητὴς ἔφυγεν ὀργισμένος χτυπῶντας δυνατὰ πίσω του τὴν πόρτα.

Τέτοιοι δάσκαλοι καὶ τέτοια παιδιὰ κοσμοῦσαν τὴν Κύπρο καὶ τὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα καὶ γι’ αὐτὸ βρέθηκαν ἐκεῖνα τὰ λιοντάρια στοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες · ἦταν λιοντάρια τῆς ὑψηλῆς παιδείας.

Μιὰ μέρα ποὺ κίνησε ἓνα ὀλόκληρο κομβοῖ τῶν Ἀγγλων μὲ θωρακισμένα ἄρματα, γιὰ νὰ πάει νὰ πολεμήσει τοὺς ἀντάρτες τῆς ΕΟΚΑ στὰ Σπήλα, πῆγε νὰ περάσει ἀπὸ τὸν Ἄγρο τῆς Πιτσιλιᾶς. Τότε στάθηκαν κατὰ μεσίς στὸν πάνω δρόμο κοπέλες τοῦ Ἄγρου καὶ μιὰ ἀπ’ αὐτὲς τοὺς φώναξε : Πάνω ἀπ’ τὰ πτώματά μας θὰ περάσετε, γιὰ νὰ πᾶτε στὰ Σπήλα. Ἦταν μιὰ νιόπαντρη καὶ ἔγκυος. Καὶ τὸ κομβοῖ ἄλλαξε πορεία καὶ πῆγε ἀπὸ τὸν κάτω δρόμο. Δὲν βάζω θαυμαστικά, γιατί ἐμεῖς τὰ ζήσαμε σὰν καθημερινὰ γεγονότα. Τώρα φαντάζουν σὰν παραμύθια.

Ἀδέρφια μου, “ περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγῶντάς τα νὰ κλαῖς...”

Καὶ πρέπει νὰ κλαῖμε μὲ πόνο βαθὺ χωρὶς ὅμως ν’ ἀπελπιζόμεστε. Γι’ αὐτὸ ἦρθα κι ἐγὼ σήμερα κοντά σας, γιὰ νὰ κλάψουμε στὴν μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Κλαῖμε γιὰ τὴν προδοσία ποὺ δέχεται ἡ Κύπρος ἀπὸ τὴν ἴδια τῆς τῆ μάνα. Καὶ δὲν εἶναι βέβαια ἡ πρώτη φορά. Τώρα ὅμως ἡ

προδοσία συνίσταται στην έκπόρνευση τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων αὐτοῦ τοῦ μαρτυρικοῦ λαοῦ, στὴν ἄλωση συνειδήσεων. “Ὅλα τὰ ἔχει ὑποστεῖ αὐτὸς ὁ λαός. Βλέπουμε τὰ παιδιά στὰ σχολεῖα ἀπὸ τὴν μία τάξη στὴν ἄλλη νὰ γίνονται πιὸ θλιμμένα, πιὸ νευρικά, πιὸ ἐπιθετικά. Γίνονται ἀκόμα πιὸ δυσλεξικά. Καὶ γίνονται δυσλεξικά, γιατί δὲν ἔχουν τίποτα ἀξιόλογο νὰ ποῦνε. Ἡ ἀβεβαιότητα, ὁ φόβος γιὰ τὸ μέλλον, ἡ ἀπαρηγόρητη κατάθλιψη πλακώνουν τὶς ψυχοῦλές τους. Καὶ σεῖς οἱ δάσκαλοι ἔχετε τὸ θλιβερό προνόμιο νὰ διαβάζετε στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν αὐτὴν τὴν τραγωδία. Ἐνα τραγικὸ συνειδητὸ κι ἀσυνείδητο “γιατί”. Οἱ γονεῖς ἀπλὰ δὲν ἀδειάζουν νὰ διαβάσουν τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν τους, καθὼς ὁ χρόνος τους ξοδεύεται ἀνάμεσα στὴν ὑπεραπασχόληση, τὶς πολλὲς δουλειές δηλαδή, καὶ στὴν τηλεόραση.

Πρέπει ἀκόμα νὰ μᾶς ἀνησυχήσει δυνατὰ ἡ κατακόρυφη μείωση τῶν γεννήσεων. Στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ Νυμφαῖον μέχρι τὴ Γαῦδο γεννήθηκαν τὸ 2012, 6500 λιγότερα νήπια ἀπ’ ὅσα γεννήθηκαν τὸ 2011. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι σὲ 15 τὸ πολὺ χρόνια δὲν θὰ γεννιέται κανένα παιδί. Δὲν ξέρω τὶς στατιστικὲς τῆς Κύπρου, ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι λίγο θὰ ἀπέχετε. Ἐτσι μετὰ τὶς αὐτοκτονίες ἀνθρώπων θὰ ἰδοῦμε καὶ αὐτοκτονία ἑνὸς ἔθνους ὀλόκληρου. Καὶ ὁ Θεὸς ποὺ στόλισε τοὺς Ἕλληνες μὲ τόσα χαρίσματα, γιὰ νὰ παίξουν τὸ ρόλο τοῦ εὐαγγελισμοῦ στὸν κόσμο, θὰ ζητήσει τὴν ψυχὴ τοῦ ἔθνους μας ἀπὸ τοὺς παπάδες καὶ τοὺς δασκάλους του.

Μὲ σύμβολο τὸν δάσκαλο Γιώργο Μουρούζη ἦρθε ἡ ὥρα νὰ κάνουμε κι ἐμεῖς τὸ καινούργιο ἀντάρτικο, παλιά μας τέχνη. Ὑποπτεύομαι ὅτι κι ἐδῶ ἔχει ἀρχίσει ὅπως καὶ στὴν βορειότερα ἀπὸ τὴ Γαῦδο Ἑλλάδα. Γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ καὶ γιὰ τὴν ὕπαρξη τῆς πατρίδας μας (ἥς οὐδὲν γλύκιον κατὰ τὸν Ὅμηρο), νὰ κάνουμε χῶρο μέσα στὶς τυπωμένες σειρὲς τῶν σχολικῶν βιβλίων καὶ νὰ ποῦμε στὰ παιδιά μας τὸν καλὸ λόγο. Ἐχουμε τὸ ἱερὸ παράδειγμα τῶν Ἱεραρχῶν μας, ποὺ τοὺς γιορτάζουμε τοῦτες τὶς μέρες. Ἐγέννησαν αὐτοὶ οἱ μακάριοι τὸν καινούργιο κόσμο μὲ φυτῶριο τὴν Ῥωμανία, τὸν ἑλληνικὸ κόσμο, ποὺ τοὺς προσέφερε τὸ “ὕλικὸ” τῆς παιδείας. Κι ἀναγέννησαν τὴν παρακμασμένη Ἑλλάδα αὐτοὶ οἱ Καππαδόκες καὶ Σῦροι Ἑλληνοδιδάσκαλοι !

Ἄν ἀργήσουμε, ἀδελφοί μου, θὰ μᾶς προλάβουν οἱ Τοῦρκοι ! Αὐτοὶ θὰ γίνουν οἱ Λάζαροι ποὺ θὰ σιτίζονται ἀπὸ τὰ ψιχία τῆς σοφίας τοῦ ἔθνους μας καὶ θὰ μᾶς ἐξωθήσουν στὴν κόλαση, ὅπως ἔγινε μὲ τὸν πλούσιο τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς θὰ μετακινηθεῖ ἀπὸ τὰ χέρια μας καὶ θὰ μεταναστεύσει στὶς καρδιές τῶν γειτόνων καὶ τῶν

φτωχῶν μεταναστῶν. Κι ἔτσι θὰ ἐπιζήσει ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ χωρὶς τοὺς Ἕλληνες, ὅπως ἔγινε καὶ μὲ τοὺς Ἑβραίους. (Ὁ Ἡσαΐας “ χορεύει ” τώρα στὶς ἐκκλησιές μας κι ὄχι στὶς συναγωγές τους .)

Ἄς παραμερίσουμε λιγάκι τὸν συνδικαλισμὸ καὶ τὰ εἰσοδηματικά μας παράπονα. Διαλέξαμε ἓνα ἐπάγγελμα ποὺ μᾶς θέλει φτωχοὺς. Ἄς ἀρκεστοῦμε στὴν ἠθικὴ ἱκανοποίηση γιὰ τὸ κρίσιμο καὶ σωτήριο ἔργο μας, τὸ ἔργο νὰ κρατήσουμε αὐτὸ τὸ ἔθνος ζωντανό. Αὐτὸ εἶναι ἔργο ἀγάπης, ἀδελφοί μου, καὶ ἡ ἀγάπη οὔτε μετριέται οὔτε πληρώνεται, ὅπως δὲν πληρώνεται καμία μάννα γιὰ τοὺς πόνους τῆς γέννας.

Ἡ γῆ τῆς Κύπρου εἶναι σπαρμένη μὲ κόκκαλα μαρτύρων. Οἱ μάρτυρες δὲν ξεχνοῦν τὴν πατρίδα τους, ἀλλὰ πολεμοῦν μαζί μὲ τὴν κάθε γενιά. Νὰ μὴν ξεχῶτε, ἀδελφοί μου, σὲ κάθε περίσταση τῆς ζωῆς σας τοὺς 440 ἀπαγχονισθέντες τοῦ 1821 ἀπὸ τοὺς Τούρκους προεστοὺς τοῦ νησιοῦ. Οὔτε καὶ τοὺς 36 ποὺ ἐξόμοσαν, γιὰ αὐτοὶ βασανίστηκαν μιὰ ζωὴ κάθε φορά, ποὺ ἄκουγαν νὰ χτυποῦν οἱ καμπάνες τοῦ νησιοῦ στὶς μεγάλες γιορτές.

Νὰ θυμᾶστε ὅτι κάποιοι δάσκαλοι σὰν κι ἐσᾶς τοὺς ἔκαναν ἥρωες ἐκείνους τοὺς μακάριους, ποὺ ἦταν τόσο δεμένοι μὲ τὴν Ἐκκλησία, ὥστε οἱ Τοῦρκοι τοὺς συνέλαβαν ὅλους μέσα στὶς ἐκκλησιές, ἡμέρα Κυριακή, ποὺ ὅλοι εἶχαν πάει γὰ νὰ ἐκκλησιαστοῦν. Αὐτοὺς μιμήθηκαν καὶ τὰ παλληκάρια τῆς ΕΟΚΑ, γιὰ νὰ ντράπηκαν νὰ φανοῦν κατώτεροί τους.

Λέγοντας αὐτὰ συνάδελφοί μου, ποὺ τὰ ξέρετε ἄλλωστε τόσο καλά, ἔχω τὴν ὑστεροβουλία νὰ βγάλουμε ἓνα συμπέρασμα. Χωρὶς τὸν φόβο Θεοῦ, τὴν θερμὴ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ τῶν κατοίκων αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ καὶ ἰδιαίτερα τῶν δασκάλων καὶ τῶν παπάδων του, ἡ Κύπρος δὲν θὰ ὑπῆρχε τώρα ὡς χώρα Ἑλλήνων, θὰ εἶχε χαθεῖ ἀπὸ τὴν Ἱστορία καὶ τὴ ζωὴ πρὶν ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες.

Αὐτὴ ἡ παιδεία, τὴν ὁποία τώρα πληρώνεστε, γιὰ νὰ διακονεῖτε, ἀποβλέπει σ'αὐτὴ τὴν ἐξαφάνιση. Ὁ διάβολος ἐφθόνησε τὸ ἀγιοτόκο νησι καὶ βάζει σ'ἐνέργεια τὴν πιὸ ὑπουλὴ στρατηγικὴ του. Ὡστε τὸ ἔργο σας δὲν εἶναι πιά τὸ ἀπλὸ φιλότιμο καὶ ἡ καλὴ θέληση. Τὸ ἔργο σας χρειάζεται αὐτὴ τὴν ὥρα καὶ πνεῦμα αὐτοθυσίας ἀλλὰ καὶ πνεῦμα σοφίας, τὴ σοφία ποὺ ὀργανώνει τὴν ἀντίσταση, ποὺ μελετᾷ τὴν Ἱστορία μὲ εὐλάβεια, ποὺ ἀντιστρατεύεται τὰ μηχανήματα τοῦ λεγόμενου διαφωτισμοῦ, ποὺ δελεάζουν τὰ ἀσυμβούλευτα καὶ ἀδίδακτα παιδιὰ μας.

Για τή διδασκαλία σας μέσα στις αίθουσες διδασκαλίας πληρώνεστε, για τὸ παράδειγμά σας ὅμως θὰ σᾶς πληρώσει ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδας καὶ ὁ θαυμασμός ὅλου τοῦ κόσμου.

Σᾶς ζηλεύω, ἀδέρφια μου, γιατί κάθεστε καὶ μ' ἀκοῦτε νὰ σᾶς λέω αὐτὰ τὰ λόγια, σᾶς ζηλεύω για τὴν ἀθωότητά σας.

Νὰ ζήσετε.

Δακτυλογράφηση & Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια, Αἰκατερίνη Κόρμαλη Γανωτῆ.

Πηγή : <http://konstantinosganotis.gr/omilies-menou>